

SLOVENSKI NAROD

Iznaj vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike — inserati do 30 peti vrst & Din 2, do 100 vrst & Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3, večji inserati peti vrsta Din 4.- Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. — Slovenski Narod: celja mesečno v Jugoslaviji Din 12.- za tuzemstvo Din 25.- Rokopis se ne vračajo

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica 6ter. &
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR: Strassmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska a. telefon št. 24. — CELJE: celjsko uredništvo: Strassmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kosenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE: Ob kolodvoru 101. Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Gonilna sila v mednarodni politiki:

Strah pred novo vojno

Značilne izjave angleškega zunanjega ministra — Anglija je zgotovila bojznanje pred vojnimi zapletitvami opustila politiko sankcij

London, 19. junija. Z. Včeraj je imel zunanji minister Eden v spodnji zbornici že pred tednom napovedani ekspozice o angleški zunanji politiki. Za sejo je zaradi tega vladalo veliko zanimanje in so bile seveda diplom. lože nabito polne. Zun. minister Eden je med drugim izjavil, da bo angleška vlada kar mogoče ojačala izvršila sklope, ki jih bo sprejela skupščina Društva narodov. Angleška vlada je sklenila nastopiti iniciativno. Glede sankcij je treba priznati, da z njimi ni bil dosežen prvotni cilj. Po objektivni in posteni proučitvi je prišla angleška vlada do prepričanja, da nadaljevanje sankcij, ki naj bodo nekakšen pritisk na Italijo, nima nobenega smisla več. Italijani so z uspehom dokončali svojo vojno v Abesiniji. Nastalo je stanje, ki ga je mogoče izpremeniti samo z vojaško akcijo s tretje strani. Postaviti si moramo vprašanje ali obstoji država, ki bi bila pripravljena podobno akcijo izvesti. Prav tako moramo vprašati, ali je vsaj del angleškega javnega mnenja za sodelovanje pri taki akciji, če bi hotelo Društvo narodov uveljaviti mir, kakršnega si želi. Če bi Društvo narodov to hotelo, tedaj bi moralo sprejeti

sklope, ki bi vodili neizprosno do vojne v Sredozemskem morju. Kdo pa more reči, ali bi se vojna omejila samo na Sredozemsko morje? Zato je izključeno, da bi si Društvo narodov želelo takšnega razvoja stvari. Angleška vlada pač ni pripravljena sodelovati pri kakršnikoli vojaški akciji. Nadaljevanje sankcij bi rodilo samo neslogo med državami, ki so sodelovale pri sankcijah. Društvo narodov bi v tem primeru zaslo v še slabši položaj, kakor je že.

V svojem nadaljnjem govoru se je zunanji minister Eden dotaknil tudi vprašanja reforme Društva narodov. Po njegovem mnenju bi bilo bolje, da to vprašanje odloži do rednega zasedanja v septembru. Medtem pa bo Velika Britanija vztrajala pri svojih obveznostih, ki jih je prevzela na pram drugim državam glede varnosti v Sredozemskem morju po čl. 16. pakta. Velika Britanija bo vztrajala pri teh obveznostih tako dolgo, dokler bo smatrala, da se veljajo pogoji, pod katerimi jih je dala. Ne podlagi izkustev zadnjih mesecev je angleška vlada sklenila vztrajati v defenzivnem stališču v Sredozemskem morju.

ropo bi bilo najvažnejše, če bi Nemčija, Francija in Anglija delale ramo ob ramo v vsej Evropi za mir.

Nemčija je izgubila vojno in naloženo ji je bilo popolnoma neznatno oboroževanje. Za Evropo pa so mislili vsi, da se bo razorožila. Nemčije je bila v srečnih letih, ko je bila blizu revolucije. Nemčija ljubi zakone in je že gledala v prepad, iz katerega je dvigal svojo glavo komunizem. Ta veliki narod, ki je nekaj let živel pod režimom zakonitosti, živi še dalje. Torej ni prav nič čudno, če ideal moči še zmeraj vrši močan pritisk na njegovo mentaliteto. Hitler pa nam je med tem rekel, da hoče živeti v miru z nami in ko nam je to rekel, sem se hotel o tem prepričati.

Baldwin je končal svoje besede z izjavo, da cela vlada soglasno podpira stališče zunanjega ministra. Vlada ubira pot, ki se ji zdi, da je najbolj modra. On še ne ve, kdaj in kako, toda veruje, da se bodo Nemci in Francozi sestali na skupno konferenco, ki bo imela za cilj, da zaščiti mir v Evropi. Vlogo, ki jo v dobri ali slabi smeri lahko igra Nemčija v Evropi, je ogromna. Če se ta pot lahko obrne v dobro smer, potem mora angleška vlada storiti vse, da se to zgodi.

Baldwin zagovarja Edena

Propadle niso samo sankcije, marveč tudi kolektivna varnost

London, 19. junija. r. Po Edenovem ekseni noči plačal s svojim življenjem. Prvi pozeju se je razvila v spodnji zbornici obširna debata, v kateri je zlasti opozicija hudo napadala vlado in ji očitala, da tira v propast ne samo Društvo narodov, nego tudi Anglijo samo. Najostrejši govornik je bil Lloyd Georges.

V obrambo zunanjega ministra Edena je nato nastopil osebno ministrski predsednik Baldwin, ki je v daljšem govoru pobijal trditve govornikov in zavračal napade na vlado ter branil Edenovo zunanjo politiko. Med drugim je naglasil, da je tudi sistem kolektivne varnosti samo eksperiment. Ko se bo DN sestalo v septembru, bo moralo jasno razpravljati o kolektivni varnosti. Pojmovanje kolektivne varnosti je v sedanjih obliki propadlo in vlada mora iskati novih načinov v Evropi, ki naj preprečijo take neuspehe. Ko govorimo o kolektivni varnosti, se moramo zavedati,

da govorimo o neki idealni varnosti. Toda prepricali smo se celo, da ne obstoji niti idealna kolektivna varnost in torej tudi ne idealno Društvo narodov. Cela Evropa se mora tega zavedati in se mora pripravljati na možnost, da prisloki na pomoč članici DN, ki bi bila napadena od napadca ali pa od skupine napadalcev. Prepričan je, da večina Evropejcev gleda na vojno tako, da je neupravičen strah o novi vojni. Treba je samo proučiti, ali bodo šli narodi v vojno, če bodo opazili, da njihovi posebni interesi niso na kocki. Če bi bila Anglija napadena, tedaj bi vsak Anglež zgrabil za orožje. Toda vsak Anglež mora vedeti, da obstoječe obveznosti iz pakta DN. Vsakdo mora prevzeti te obveze in če teh obvez ne bi čutil, bi se lahko zgodilo, da lahko čez noč izbruhne vojna kje ob Sredozemskem morju in to pomanjkanje zavesti do obvez bo lahko kak narod v udarec bo vsekakor prišel iz zraka. Za Ev-

Neguš odpotoval na Škotsko

London, 19. junija. o. Abesinsko poslanstvo je uradno objavilo, da je neguš s svojo rodno odpotoval na Škotsko, kjer bo gost lorda Inverclya. V London se vrne v ponedeljek. Politične kroge je ta vest zelo iznenadila, ker so splošno pričakovali, da bo neguš danes odpotoval v Švico. Sedaj menijo, da hoče neguš odvrniti od tega, da bi se udeležil zasedanja sveta in skupščine Društva narodov, na katerem bi doživel novo ponižanje sprice ukinitve sankcij.

Odhod angleškega poslanika iz Addis Abebe

London, 19. junija. AA. Angleški poslanik v Addis Abebi bo v nedeljo odpotoval iz Džibutija v Anglijo in se ne bo več vrnil v Addis Abebo. Splošno tolmačijo to kot tiho priznanje aneksije Abesinije po Italiji.

Zopetna uvedba žitnega režima?

Beograd, 19. junija. p. Gospodarsko-financijski odbor ministrov se je sredi znovala. Med drugim je razpravljalo o vnovčenju letošnje žetve. Načelno je bilo sklenjeno, da bo država intervenirala na žitnem tržišču. Definitivni sklepi o tem bodo sprejeti na prihodnji seji.

Oboroževanje v zraku
London, 19. junija. g. Revija »Aeroplane« objavila članek, ki se bavi z zračno strategijo v srednji Evropi. Iz tega članka je razvidno, da ima Nemčija po raznih krajih države že nad 180 letališč. Tudi ostale srednje-evropske države imajo prav tako pripravljena številna zračna oporišča.

Razpust militantnih organizacij v Franciji

Pariz, 19. junija. g. Na predlog notranjega ministra je ministrski svet odobril dva dekreta, po katerih se razpuščajo vse bojne skupine in zasebne obrambne formacije.

Odločitev prepuščena Ženevi

London, 19. junija. AA. DNB. Poluradno se objavlja, da angleška vlada ne bo niti Italiji niti drugim članicam DN sporočila diplomatskim putem sklepe, da ukine sankcije. Eden bo v Ženevi osebno sporočil sklep angleške vlade drugim delegacijam, da bi tako izval kolektivno odločitev v tem vprašanju.

Zarota proti Litvinovu

Ženeva, 19. junija. AA. V Curihu so artilari nekega Nordmanna, danskega državljanca, ki je hotel najeti nekega švicarskega državljanca, da bi nadzirale ruske emigrante. Arretirani trdi, da je neki emigrant pripravil atentat na Litvinova, ki meni kmalu priti v Švico. V zvezi s to afero je bilo aretiranih še več ljudi.

Preiskava v aferi dr. Bodija

Tudi krivda dr. Ilije Novakovića dokazana — Komuniste beograjske policije

Beograd, 19. junija. p. Beograjska policija je sredi preiskave zaradi tihotap-skih afer dr. Bodija objavila komunikacije, v katerem pravi med drugim, da je ugotovila, da se nahajajo po stanovanjih nekih privatnih oseb stvari, ki so bile vtihotapljene iz inozemstva. Tako so pri hišni preiskavi pri Jovanu Novakoviću, bratu bivšega šefa protokola Ilije Novakovića, našli vtihotapljene stvari v vrednosti 70.000 Din. Jovan Novaković je priznal, da so bile te stvari uvožene iz inozemstva brez plačila carine. Pri trgovcu Nikoli Momčiloviću so našli osem perzijskih preprog, ki jih je kupil od Jovana Novakovića, pri čemer pa ni vedel, da pri uvozu niso bile ocari-njene. Končno so našli pri Iliju Novakoviću razno pohištvo, ki so ga bile polne so-be. Krivda bivšega šefa protokola je bila s tem definitivno dognana. Vse stvari, ki so jih našli pri omenjenih treh osebah, so bile zaplenjene. Preiskava se bo jutri ali pojutrišnjem zaključila.

Carinski posrednik Danko Batori je dal v zadevi tihotapstva perzijskih preprog zanimive informacije. Nečajevo mu je povedala, da ji je 26. maja telefoniral iz Beograda v Osijek Lidija Bodijeva in ji rekla, naj pošlje takoj v Ljubljano na naslov Ivan Nečaje-jev, ljubljanski veleposlanec, sedem hal preprog, težkih 745 kg, češ, da bo Nečajevo v kratkem izpuščen iz zapor, ker ni ničesar zakrivil. To je treba storiti, ker je najel Nečajevo na ljubljanskem veleposlanstvu velik prostor in bi bil v hudi zadregi, če bi ne mogel razstaviti preprog. Bodijeva ji je rekla, da se bo Nečajevo takoj napotil v Ljubljano,

čim bo izpuščen. 27. maja je Bodijeva poslala Nečajevo iz Osijeka preproge za ljubljanski veleposlanec, kjer so bile preproge še 2. junija, ko je bil Batori z Nečajevo v Beogradu.

Ker je dobil pooblastilo, je 5. t. m. odpotoval Batori v Ljubljano in dvignil na kolodvoru blago. Preproge je takoj odposlal v Zagreb, ker je tako želela Nečajevo sama. S komisarjem Milutinom, naj bi po nalogu Nečajeve napravil končni obračun komisar-skih poslov in vzel neprodane preproge ter jih pripeljal v Zagreb. Milutin mu je po-povedal, da je financa zaplenila preproge, ki so bile pri njem. Ker mu pa ni hotel pokazati reversa carinarnice o zaplenbi je odšel še istega dne k upravniku carinarnice g. Pirou, ki mu je sporočil, da je brez vsakega naročila, samo na prijavo Nikole Miljutina in Nečajevega namestnika Dušana Mutevelić zaplenil v Miljutinovem stanovanju 12 perzijskih preprog, ki jih je pustil v stanovanju pod plombo. V Zagrebu je Batori napravil štiri bale zalog preprog po nalogu Nečajeve v zastavljalnici Mestne hranilnice in dobil 35.000 Din, ki jih je takoj hročil Nečajevo, ker je denar nujno potrebovala.

Aleksander Rodi se je seznanil z bogatim izseljencem Grgorjem Jovanovićem, od katerega je izval vse to tisoč Din pod preprog, da mu bo preskrbel gradnjo proge Bihać-Knin. Seveda pa so ostale sloparjeve obljube samo na jeziku in Jovanović, bivši milijonar, se je obrisal za svoj denar pod nosom. O Nečajevo je izval predsednik Zveze ruskih bojnikov general Rarbovič, da je bil podnarednik, neborer pri štatu v državljanski vojni proti boljševikom.

Konferenca gospodarskih strokovnjakov Male antante v Pragi

Otvoritveni seji je prisostvoval tudi predsednik češkoslovaške vlade dr. Milan Hodža

Praga, 19. junija. AA. Konferenca gospodarskih strokovnjakov Male antante je začela s delom. Včerajšnje seje se je udeležil tudi ministrski predsednik dr. Milan Hodža. Od rumunske delegacije sta navzoča ravnatelj gospodarskega oddelka v trgovinskem ministrstvu Jon Hristu in ravnatelj zavoda za izvoz Emil Maria. Jugoslovensko delegacijo sestavljajo predsednik gospodarske sekcije Male antante Predić, tajnik te sekcije Jovan Jovanović in član stalnega gospodarskega sveta Male antante Petrović. Češkoslovaški delegati so: opolnomočeni minister Fridman in

svetniki Stangler, Niderle in drugi.

Na prvi seji je ministrski predsednik dr. Hodža določil pogoje, pod katerimi bi bilo mogoče priti do sodelovanja na gospodarskem polju. Gledati je treba na vse pod-navne države in na njihovo sodelovanje v veselih, posebno z Nemčijo in Italijo. Predsednik vlade je v dopolnilo svojih pred-lagov predložil nov predlog, ki ima za cilj, da praktično razširi gospodarske vezi med državami Male antante. Konferenca je včeraj izdelala načrt teh pogajanj. Ponovna seja bo danes in se bodo nato seje nadaljevale v soboto in ponedeljek.

Blumovi zakoni v francoskem senatu

Zakon o kolektivnih pogodbah odobren — 40 urni tednik se bo veljal za kmetijstvo

Pariz, 10. junija. w. Senat je z 297 proti 5 glasovom sprejel zakon o kolektivnih pogodbah. Pri tem sta bila odklonjena dva spreminjalna predloga, in sicer glede kazenskih ukrepov za primer kršitve kolektivne pogodbe in glede veljavnosti kolektivne pogodbe za podjetja z manj kot 10 delavci. Ministrski predsednik Blum je izjavil, da se zakon lahko uporablja tudi za Alžirijo in vse francoske kolonije in protektorate, samo ne za mandatna ozemlja. Nato se je začela razprava o zakonu glede 40-urnega dela na teden. Ta zakon pa ne bo veljal v kmetijstvu. V rudaraki

industriji bo trajal delovni teden 36 ur in 40 minut. V vseh drugih industrijskih ve-ja-h pa bo veljal 40 urni delovni teden brez izjeme. Poročevalec senator Paul Jaquier je utemeljeval važnost tega zakona in ga priporočal senatu v sprejetje. Zakonski predlog po njegovem mnenju ne izpremeni položaja velikih industrij, ki delajo za izvoz. Manjša industrijska podjetja, ki delajo v glavnem za domače tržišče, ne bodo mogla zvaliti presežka izdatkov na potrošnike in bodo zato nave-zana na pomoč vlade.

Sestanki Mussolini — Hitler

Dva tajna sestanka na letališču v Campo Formiju

Pariz, 19. junija. r. Kakor se izve iz zelo dobro poučenih virov, sta kljub ponovnim rimskim in berlinskim demantirjem imela Mussolini in Hitler tajne sestanke. Prvi sestanek se je vrtil na letališču Campo Formio, kamor je prišel Hitler na Junkersovem letalu samo v spremstvu pilota in svojega osebnega tajnika. Mussolini ga je na letališču že pričakoval. Na letališču je bila postavljena krog in krog vojaška straža ter ni smel nihče blizu. Letališče je bilo za dobo treh ur popolnoma zaprto tako za vojaške, kakor za civilna letala. Hitler ni niti izstopil iz letala, marveč je Mussolini prisedel k njemu v kabino ter sta imela na dve uri trajajoč razgovor. Takoj nato se je Hitler s svojim letalom vrnil v Monakovo. Ta sestanek se je vrtil 28. maja popoldne. Drugi sestanek se je vrtil

neposredno po odločitvi angleške vlade, da ukine sankcije proti Italiji in sicer na enak način dne 18. junija. Oba sestanka drže v najstrožji tajnosti.

Zopet revolucija v Boliviji?

Buenos Aires, 19. junija. Po uradno še nepotrjenih vesteh je bolivijska meja zaprta. Krozi jo vesti, da je v Boliviji zopet izbruhnila revolucija.

INOZEMSKÉ BORZE

Curih, 19. junija. Beograd 7. Pariz 20.35, London 15.55, New York 30.25, Bruselj 52.275, Milan 24.25, Madrid 42.175, Amsterdam 209.—, Berlin 124.50, Dunaj 56.25, Praga 12.75, Varšava 56, Bukarešta 2.50.

Rusija in reforma Društva narodov

Reforma DN je potrebna, toda istočasno se mora okrepiti mednarodno jamstvo za mir

Moskva, 19. junija. d. »Journal de Moscou« je objavil daljši komentar o govoru angleškega zunanjega ministra Chamberlaina, ki je zbudil tudi v inozemstvu mnogo pozornosti. List izjavlja, da se more o Chamberlainovi zahtevi po reviziji Društva narodov v svrhu ukinitve sankcij razpravljati. Sovjetska unija se bavi z vprašanjem, ali bi bilo prav, da se sankcije proti Italiji v sedanjem položaju nadaljujejo, zastopa pa mnenje, da vodijo izkušnje v Abesiniji, v kolikor gre za naloge Društva narodov, k direktno nasprotnim ukrepom, kakor pa si jih želi angleška konservativna politika.

Društvo narodov je brez dvoma potrebno reform, ne more pa se odpovedati sredstvom za zagotovitev miru, ki jih jamci pakt. Bilo bi prej potrebno razširjenje učinkovitosti Društva narodov ter poenostavljenje njegovih formalnosti, da bi moglo hitreje izpolnjevati svoje naloge, ki so podlaga njegovemu obstoju.

Gotovo je, da je vprašanje, ki ga ima urediti Društvo narodov, zelo kočljivo in težavno. Prav tako ni nobenega dvoma, da se opažajo na poti k ureditvi znatne ovire, ki jih ne bo lahko odstranili. Sovjetska unija pa je prepričana, da so izkušnje kolektivne borbe proti napadalcu v itajansko-abesinskem sporu absolutno pozitivne. Prav tako se je po mnenju Sovjetske unije kolektivna varnost obslela tako v teoriji kakor v praksi mednarodnih odnošajev; saj se je prav v imenu kolektivne varnosti velika večina držav pridruživla sankcijam, čeprav same niso bile niti direktno niti indirektno prizadete v vzhodno-afrski vojni in čeprav je izvajanje sankcij škodovalo njihove gospodarske interese. Odpoved sankcijskim ukrepom bi pomenila za Društvo narodov, da se odreka znatnemu delu sredstev za zagotovitev miru proti napadalcu.

Društvo narodov bo moralo na svojem prihodnjem zasedanju, na katerem se bo bavilo s taktiko in bo sprejelo končne sklepe, računati z vsemi posledicami. Gre za to, da bi moglo Društvo narodov v bo-

Italija si hoče pridobiti židovski kapital

Rim, 19. junija. AA. Včeraj je bila v kolonialnem ministrstvu konferenca, na kateri se je razpravljalo o vprašanju židov v Abesiniji. Sklenjeno je bilo, da bodo židovske občine v Italiji poslane svoje zastopnike v Abesiniji, ki bodo ustanovili židovske verske občine v Addis Abebi in Diredavi. Odposlanstvo židov bo tudi stopilo v stik s prebivalstvom okoli jezera Tana. Tudi tod se mislijo ustanoviti židovske kolonije.

Krvavi izgredi v Kovnu

Kovno, 19. junija. AA. Položaj glede stavke se ni mnogo spremenil. Policia je odredila, da se morajo ob osmih zvečer zapreti vsa hišna vrata. Stavkajoči so se skrivali za vrata in po dvoriščih. Ob devetih uri zvečer je bilo zaprtih več gostin in kavarn po nalogu policije. Policia je tudi morala razgnati številno radovedno publiko, ki se je zbirala okoli bolnišnice. V bolnišnico so dosedaj pripeljali okoli 20 ranjenih meščanov. Sredi je prišlo do novih spopadov med policijo in stavkajočimi. Policia je uporabila plin za solzenje. Dosedaj je 14 hudo ranjenih, med njim dva žensk. Lažje ranjenih je nad 108. Policia ima osem ranjenecv.

Sofija, 19. junija. p. Včeraj popoldne se je smrtno ponesrečil znani bolgarski general Atanas Vapčarov. Po naključju je padel pod tramvaj, ki ga je do smrti poškodoval.

